

ھاۋالاتى: ئايا ئەو ئەركە كۆمەلەيەتتە كە بەدھېنەنى شۆسىيالىزم بە دەستى كۆمۇنىستەكان لەرۋانگەى ئىۋەوۋە ئەگەر سۆسىيالىزم بەرقەرار بېتت ئەوكات كۆمۇنىزم چەپ نامېتت.

سەلاح مازوجى: ئەوكات سىياسەت مانايەكى تر پەيدا دەكات، ئەوكاتىش دەبى بزانرى جواب بە مەسائىلى سەردەم چىيە.

ھاۋالاتى: ئىۋە وەك حېزبى كۆمۇنىستى ئىران سەر بە چ بزوتتەۋەيەكى سىياسى كۆمۇنىستىن.

سەلاح مازوجى: ئىمە لەراستىدا هېچ پەيوەندىيەكمان لەگەل هېچ حېزب و رېكخراۋىكى ستالىنى نىيە لەسەرتاسەرى دنىادا، بەلام رېكخراۋەى ترۆتسكى ھەيە لە ئەوروپادا كە زور رادىكالىن لە رۋانگەى پېشكەوتنخوازىيەۋە ئىمە لەھەندى كاتدا پەيوەندىمان ھەيە. ھەروەھا لەگەل ھەندى حېزب و رېكخراۋى بەقەۋلى ئىۋە (ماۋئىست) پەيوەندىمان ھەيە، ھەروەھا لەگەل حېزبى (ماركسىست لىنىنىست) ئەلمانى كە خۇيان بە پەيرەۋكارى تىزەكانى (مائو) دەزانن، ۋەختىك سەير دەكەيت ئەم حېزبە نەخشىكى باشى ھەيە لە ئەلمانىادا لەئ است مەسائىلى رۇژ لە رۋانگەيەكى كۆمۇنىستىانە لەگەل ئەوانىش پەيوەندىمان باشە. بەلام ۋەك فىكر نا، چونكە پىمانوانىيە لە چوارچىۋەى بۇچۈنەكانى ماركسدا بن.

ھاۋالاتى: پىتانوايە چەپ و كۆمۇنىست لە سەرانسەرى دنياۋ بەتايەت لە كوردستان لە قەيراندايە؟

سەلاح مازوجى: من پىموايە لەپەرش و بلاۋىدايە ئەو پەرش و بلاۋىش باسى جۇراۋجور ھەلدەگرىت. بەو شىۋە نىيە كە زۇركەس پىتانوايە بىرى ماركسىستى و كۆمۇنىستى لەم دەورەدا توۋشى قەيران بوۋە ئىمە لەسەر ئەو باۋەرە نىن.

من پىموايە تەنھا بىرى ماركسىستى و كۆمۇنىستى دەتوانىت جوابدەرەۋەى مەسائىلە جۇراۋجورەكانى ئەم سەردەمە بېت چ لە ئاستى ناۋچەى يان جىھانى، من پىموايە حېزب و رېكخراۋى جۇراۋجور ھەيە كە خۇيان بە كۆمۇنىزم يان شۆسىيالىزم دەزانن نابىت قەيرانەكانىان لەسەر ئەم بزوتتەۋەيە حېساب بكرىت، ھەر بەو پىناسەى سەرەتاۋە كردم كۆمۇنىزم بزوتتەۋەيەكى كۆمەلەيەتتە بەر لەۋەى بزوتتەۋەيەكى فىكرى بېت يان فەلسەفەيەك بېت، ھەر بەو جۇرەى كە ماركس تىبىنى كردوۋە لە كىتېبى ئايدۇلۇژى ئەلمانى، دەلى كۆمۇنىزم شتىك نىيە جياۋاز لەم خەباتەى كە رۇژانە كرىكار دەيكات بۇ گەيشتن بەداخوازىيەكانى خۇى، جارى ۋا ھەيە تەرازوۋى ھىز ۋا ئىجاب دەكات كە ئەو خەباتە بە شىۋەى زور عەلەنى و ئاشكرا بباتە پېش، جارىش ھەيە بەشىۋەى نەپتىيە. بۇيە ئىستا لە ھەموو دنىادا زەمىنەى كۆمۇنىزم لە ھەموو كات لەبارترە.

ئەو قەيرانە گەرەى سەرمايەدارى لەدنىادا روويداۋە ۋلاتانى سەرمايەدارى دەيەۋىت بارى فشارى ئەو قەيرانە ئابوورىە بخاتە سەر شانى كرىكار و زەحمەتكىش لەو كۆمەلگايەدا دەيەۋىت پولى مالىياتى ئەوان لە ھەقدەستى ئەوان لە ھەموو شتىكىان بۇ ئەۋەى بە قورگى بانكەكانىدا بكات بەبىانۋى ئەۋەى كۆمەلگا لە قەيران رزگار دەكات.

ئەمەش دەلایلیکی رۆشنە کە ئیستا زەمینە بۆ ناره‌زایەتی جەماوەر لە ھەموو کات گەرمتەرە مەگەر ھەر لەم ماوەی رابوردوودا نەبوو کە ناره‌زایەتی کریکاران لە یۆنان دەولەت و کۆمەلگای بەرەو قەیرانی سیاسی برد.

دەنا ناكریت حیزبکی سیاسی چونکە بە ناوی کۆمۆنیست کاردەکات حیزبەکە ی خۆی تووشی قەیران بوو، بلی ئەوەتا کۆمۆنیزم تووشی قەیران ھاتوو.

ھاوالاتی: ئیوێ وەک حیزبی کۆمۆنیستی ئێران بەو پێیە کە دۆستایەتیەکی دێرینتان لەگەڵ چەپ و کۆمۆنیستەکانی کوردستانی عێراق ھەبە تا ئیستا توانیوتانە ھەوێک بەدەن بۆ ئەبەک نزیکردنەوێ چەپ و کۆمۆنیستەکانی کوردستانی عێراق بۆ ئەوێ حیزبکی بەھیزی کۆمۆنیستی لە کوردستانی عێراق پیکبھێنریت.

سەلاح مازوجی: لەراستیدا ئیمە بەھۆی وەزعیکی سیاسی تاییەتەو لە کوردستانی عێراق نەمانویستوو ئەو کارە بکەین، بەلام ئیمە پیمان باش بوو ئەو کەس و لایەنە چەپ و کۆمۆنیستیانە لە تەجرووبەکانی کۆمەلە کەلک وەرگرن، لە ھەمانکاتدا بە پێی ئەوزاعیکی سیاسی کە لە عێراقدا ھەبە پیمانناشە لیکدانەوێ سیاسی خۆیان بکەن و ستراٹیژی سیاسی خۆیان ریکبەن، حیزب و ریکخراوی سیاسی خۆیان پیکبھێنن. ئیمەش ھەمیشە خۆمان بە پشتیوانیان زانیو و دەشزانین.

ئیمە لە ئیستادا وەک پەيوەندی مەعنەوی پەيوەندی سیاسی ئیمە پەيوەندیمان بە چەپ و کۆمۆنیستەکانی کوردستانی عێراق ھەبە، بەلام تەداخولاتی تەشکیلاتیان بەمافی خۆیان دەزانین نەک ئیمە.

ھاوالاتی: سوودمەندبوونی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران و کۆمەلە لە چەپ و کۆمۆنیستەکانی کوردستان چیبوو؟

سەلاح مازوجی: ئیمە ئەگەر کۆمەلگایمان پیکردبەن لە رووی سیاسیەو ئەرکیکی ئەنتەرناسیۆنالیستی خۆمان بەجیھیناوە، ئەگەر بزوتنەو کۆمۆنیستیەکان لە کوردستانی عێراق بەھیزو کۆمەلایەتی تر ببەو بە ئیمەش لەرووی بردنە پێشی سیاسەتمان لە ئێران کۆمەل دەکات.

ھاوالاتی: بگەرینەو بە قەیران، وەک ئاگادارین چەند جارێک ریزەکانی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران و کۆمەلە تووشی لیکترازان بوو، حیزب و ریکخراوی تری لیجیابوو تەو ھۆکارەکی چیبوو.

سەلاح مازوجی: یەکیک لە گەرەتەری جیابونەو یەک کە لە حیزبی ئیمە رویدا لەسالی 1990دا کرا، ئینشقاقی رەوتی کۆمۆنیزمی کارگەری مەنسور حکمەت بوو. ئەوێش دەلائیلی خۆی ھەبوو، من پیمخۆشە ئیشارەت بە دەلیلە کۆمەلایەتی و سیاسیەکە ی بەدەم. ئەوان لە کاتی کدا جیابونەو لە ئیمە بزوتنەوێ شۆرشگێرانە ی کوردستانی ئێران پاشەکشە ی گەرە ی بەسەردا ھاتبوو. رەوتی کۆمۆنیزمی کریکاری پێیانابوو کە کۆمەلە سەرباری حیزبی کۆمۆنیستی ئێرانە، پێیانابوو کە شەری ئێران عێراق تەواو بوو و کۆمەلە تووشی گرفت ی سەخت تر دەبیتەو، ھاتن لەژێر ئەو مەسئولیەتە ی کەوتبوو سەرشانی کۆمەلە وەک تەشکیلاتی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران، ھاتن خۆیان لەژێر ئەو بارە دەرھینا. دواتر بەوێش نەوستان

دهيانوت كۆمەلە بزوتتەنەۋەيەكى ناسيۇنالىستى تىدايە ئەو جەمە ناسيۇنالىستىيە كە ناھىيەت كۆمۇنىزم لە ئاستى ئىراندا بچىتە پىشى و بىتتە بزوتتەنەۋەيەكى كۆمەلەيەتى و ئەۋەيان كرده ئاراستەيەك بۇ ئەۋەي كە برۆن، بەلام ھەركەس بىنيت دەزانى ئەۋە نە مەيلىكى ناسيۇنالىستى ناو كۆمەلە بەلكو خەفەقانىكى سىياسى بوو كە نەيدەھىشت لە ئىراندا كۆمۇنىزم بىتتە بزوتتەنەۋەيەكى كۆمەلەيەتى، بۇيە ھەركام لەو جىابوونەۋانە لىكدانەۋەي تايبەتى خۇي ھەيە، يان ئەۋان دەيانوت نايىت دوو لىكدانەۋەي جىاواز بكرىت بۇ راپەرىنى خەلكى كوردستانى عىراق. بەلام لەناو حىزبىكى كۆمۇنىستىدا زۆر ئاسايىە بۇ ھەلومەرجىكى سىياسى دوو لىكدانەۋە و سى لىكدانەۋەش ھەبىت.

بەلام بۇ دەبى لىكدانەۋەي جىاواز بىتتە ھۆي لەيەك ترازان. من پىموايە ھەر ئىستا من و تۆ لە حىزبىكى سىياسىدا بىن و لە ھەمان كاتدا بۇ رووداۋىكى سىياسى دوو لىكدانەۋەي جىامان ھەبىت زۆر زۆر دەبىت ئاسايى بىت مىكانىزمى حىزب لە جىگەيەك ۋەردەگىرى من و توش ھەر يەكەمان لە گۇقارو بلاۋكراۋەكان رەئى خۇمان بنوسىن.

بەدۋاي ئەۋانیشدا لە سالى 2000 جىابوونەۋەي جەريانى زەحمەتكىشان بوو، دەي ئەۋيش بىتتە لىكدانەۋەي بۇ بکەين بزائىن بۇ جىابوونەۋە، واقىعەن لەو سەردەمەدا كۆمەلىك رووداۋ روويانداۋوو تەئسىراتى خۇيان دانابوو، مەسەلەن 2ى خورداۋ 1976ى ئىران كە دەكاتە 1997ى زائىنى كە خاتەمى ھاتە سەر كار زۆر لە ھىزە ئۇپۇزسىۋنەكانى ئىران ئەم كۆمەلەش كە لە ئىمە جودا بوونەۋە خۇشخەيال بوون كە ئىران بەرەو دىموكراتىزە دەچىت و پىيانوۋبوو كە مەسەلەي مىللىش كۆتايى پىدەت، پىيانوۋبوو ئەۋانیش لەو پىرۇسەيەدا بە دەسەلاتى سىياسى دەگەن، ئەۋان بەو لىكدانەۋەي كە ھەيانبوو دەيانوۋىست كە ھەموو تەشكىلاتى كۆمەلە و حىزبى كۆمۇنىستى ئىران بەيئەنە سەر ئەو لىكدانەۋەيە بۇ ئەۋەي خۇي رىكبخت لەگەل ئىسلاخ خوازەكانى جمورى ئىسلامى بە سەرۋكايەتى خاتەمى، بەلام كە نەيانتوانى ھەموو تەشكىلات لەگەل خۇيان راکىشن زەمىنەيان خۇشكرد بۇ جىابوونەۋە و پىيانوۋبوو زەمىنەي گەشەي كۆمەلە تەنھا رىككەۋتتە لەگەل خاتەمى، ھەم ئالوگۇرى ترىش قەومابوو لە دنياۋا ۋەك لىكبلاۋبوونەۋەي ۋلاتانى ئەۋروپاي رۆژھەلات ئەۋان لەو روانگەشەۋە پىيانوۋبوو دەورانى فەعالىيەتى كۆمۇنىستى بەسەر چوۋە ھەر ئەۋەي كە لەسەرەتاۋە باسماىنكرد.

ھاۋالاتى : پاشنەۋەي كە بە برواي ئىۋە پىشېبىنىيەكانى بائى زەحمەتكىشان دروستدەرنەچوو ئىۋە ياخود ئەۋان پىشېبىرىيان نەكرد جارىكى تر بىنەۋەۋە لەناو حىزبى كۆمۇنىستى ئىران خۇيان رىكخەنەۋەۋە پىكەۋە درىژە بە خەبات بدەن؟

سەلاح مازوجى: نەخىر، بەلام رەنگدانەۋەيەكى ناتەندروستى زۆرى ھەبوو لەسەر خۇيان كە پىشېبىنىيەكانىان ھەلە بوۋە نەك ھەر پىشېبىنىيەكەيان، بەلكو پىرۇژەي خاتەمىش بۇ ئىسلاخى جمهورى ئىسلامىش شكستى خوارد، ئىتر مەعلومە ئەۋكەسانەش كە ئومىدىيان پى بەستوۋە شكست دەخون نەك ئەۋان حىزبى دىموكراتى ئىرانىش ۋاي بەسەرھات.

بۆيە من پېموايە سىياسەتەكانى ئەو ھاۋرېئانەنى لە ئىمە جىابوونەتەۋە تا دەگات بە حىزبى دىموكراتىش بە ھەردوۋ بالەكەيەۋە جۈابدەرەۋەنى خەباتى خەلكى ئىران نىيە. ھەموو سىياسەتەكانى ئىمە دروست دەرھاتوۋە.

ھاۋلاتى: زۆر باسى ھۆكۈرى سىياسىمان كرد كە بوۋتە ھۆى لىكترازانى حىزبە چەپ و كۆمۇنىستىيەكان، ئايا ھۆكۈرى دارايىش يان بلىين ئابوورى دەورى ھەبوۋە؟
سەلاح مازوجى: نەخىر.

ھاۋلاتى: پىتوانىيە حىزبۇ رىكخراۋە چەپو كۆمۇنىستىيەكان لە قەيراندان لەرووى مالىيەۋە؟
سەلاح مازوجى: بەلى بەدرىژايى مېژوۋى ئەو حىزبانە كىشەنى مالىيان ھەبوۋە لە بەراورد لەگەل ھىزەكانى تر، بەلام نەبوۋتە كىشەنى جىدى.

ھاۋلاتى: ئىۋە ۋەك حىزبى كۆمۇنىستى ئىران كەنالىكى ئاسمانى و رادىۋو بلاۋكراۋەنى جۇراۋجۇرتان ھەيە بۇ ئەمانەش پارەيەكى زۆر پىۋىستە سەرچاۋەنى دارايتان لەكۆبەيە؟

سەلاح مازوجى: بەشىكى دارايى ئىمە لە سەرشانى ئەندامانى حىزبە لە دەرەۋەنى ۋلات لە رىگەنى ئابوونەنى مانگانەۋە، بەنىسبەت تەلەفىزىۋنەكەۋە چەند كەمپىنىكىمان بۇ كۆكردنەۋەنى كۆمەك راگەياند جگە لەۋەش زۆربەنى ئەندامانى حىزب لە دەرەۋە لە بانكەكان پارەيان قەرز كرد تا توانىمان سەرفى 2 سالى تەلەفىزىۋن مسۆگەر بگەين، كۆمەلىك رىكخراۋى خەيرىش لە دەرەۋە كۆمەكىمان دەكەن و حكومەتى ھەرىمى كوردستانىش كۆمەكىمان دەكات، ھەر بەو جۆرەنى بە ئۆپۇزسىۋنەكانى تىرى ئىران دەيكات، بەلام ئەو ھاۋكارىەنى حكومەتى ھەرىم ئەۋەندە نىيە بتوانىن فەعالىيەتى سىياسى پىيكەين .

ھاۋلاتى: جگە لەو كۆمەكانە كە بەدەستان دەگات ھىچ پىرۆژەيەكى پەيداكردىنى پارەتان نىيە ۋەك حىزب؟
سەلاح مازوجى: بەلى ھەمانبو، بەلام زۆرسەرەكەۋتوۋ نەبوۋىن تىيدا.

ھاۋلاتى: شەفافیەت ھەيە لە دارايتاندا ھەموو ئەندامانى كۆمىتەنى ناۋەندى بى جىاۋزى ئاگادارى داھاتو سەرفى كۆمەلە ھەن؟

سەلاح مازوجى: بەلى شەفافیەتى تەۋاۋ ھەيە لای ئىمە ئەندامانى كۆمىتەنى ناۋەندى ھەموۋيان ئاگادارن چەند پارە لەكۆۋ ۋەردەگىرىت و چۆنىش خەرجدەكرىت، لە كۆنگرەكانىشماندا سورەت حىساب دادەننن، ھەر ئەندامىك ئەگەر بىەۋىت دەتوانىت سەيرىان بكات.

ھاۋلاتى: تىروانىنتان بۇ ئايندەنى حىزب و رىكخراۋە چەپ و كۆمۇنىستىيەكان چىيە بەخۇشتانەۋە؟

سەلاح مازوجى: نىكەنى زىاتر لە 20 حىزب و رىكخراۋى چەپو كۆمۇنىستى ھەيە لە ناۋچەكە ھەموۋشمان ھەر دەلىين شۆسىالىزم و حكومەتى كرىكارى، ديارە ئەمانەش خالى باشى ھاۋبەشە، بەلام بەپرۋاى من ئەۋەنى كە بوۋتە ھۆى پەرش و بلاۋى چەپو كۆمۇنىزم نەبوۋنى ستراتىژىيەكى سىياسى واحىدە، ۋەختىك كە باس لە ستراتىژى سىياسى دەكەين مەبەست ھەر ئەۋە نىيە كە فۆرمۆلەنى ئەھدافى نىھايىمان ۋەك يەك بىت كە دەلىين شۆسىالىزم، بەلكو ئەو

هه بیټ له ریکخستنې ریکخراوه کریکارییه کان و شورا کریکارییه کان، چونکه پیمانوايه له ریگای
ئو ریکخراوانه وه ده توانین ئو خه باته ی ئیستا هه یه بیبه نه پیشی، ئیمه هه ولیش ده دین
په یوه ندی ئو بزووتنه وانه له گه ل بزووتنه وه ی سه رتاسه ری کریکاری بهینه پیشی، هه رچه نده
ئیستا هیچ جیاوازییه کی دیار نابینین له نیوان بزووتنه وه ی کریکاری له ئیران و بزووتنه وه ی
کریکاری له سه رتاسه ری دنیا دا.

سه رچاوه: ها ولاتی 10/7/2010